

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini
CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita
dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo
inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 438. Sixti Pap. Annus 7. Theodosii 31. Valentin. 14.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

ne se dimisit a Patre. Filius itaque suscepit carnem in proprietate, & tamen & Pater & Spiritus sanctus non defuerunt misericordie, In dividuntur equalitas, in carne filius proprietas, nec tam ab eo Patris aut Spiritus sancti recipi debuitas. Carnem suscepit Christus, namquid a Patre aut Spiritu sancto recipit debuitas? Ergo vera est vniuersitas, Impletum autem carnem Christi & Pater & Spiritus sancti, sed maiestate, non suscepimus. Vnde quia in eo fuit Pater? Non fum solus (inquit a Christus), sed & Pater mecum est. Aucti de Spiritu Sancto, quia quod cum eo erat. Euangelista referat: Iesu plenus Spiritu sancto regres-
sus ad Iordanem. Ecce solus Christus suscepit carnem, & tamen Pater & Spiritus sanctus non defuerunt misericordie, scilicet & tamen amplecti, carnem Christi defere non potuerunt, quando in divisione
vniuersitate transfruerunt.

Ad hanc & cibaram responde: Vi miscerunt melos sonis dulcibus reddat, tria pariter adegit videntur, ars, manus, & chorda: ars di-
dit, manus tangit, resonat chorda; tria cooperantur: sed sola chorda
resonat, quod auditur: nec ars, nec manus sonum reddit, sed eum
cum cibis pariter operantur, sic nec Pater, nec Spiritus sanctus susci-
pient carnem, sed tamen cum Filio pariter operantur: sonum sola
corda recipit, carnem solus Christus suscepit: operatio in tribus con-
fluit: sed quomodo pertinet ad solam chordam sonum redditio, si per-
petrat ad solum Christum carnis hamam suscepit.

Hac & parvo in grandi morte posita, vi quecumque dicta sunt,
vix cordi misericordie occurserunt potuerunt. Nec est recta regula fidei: pro-
hac si quid tibi contigerit, martyrium perfectio. Christus alijs accepti,
Christus spuma aliena sustinuit, Christus felle & Aecto pota us
est, Christus fons coronatus est, & inter latrones in iugis depositatus
est in fuso. Christus lancea perforatus est, Christus mortuus est. Christus
hunc hor culpatua: quanto magis tu firma flave debes pro anima
tua, ne nemo tollat coronam tuam! Lani in studio es, calce fortiter, ne
timuas, nihil paucus, nihil penitus periremus; quia omnis pro te Ec-
clesia deprecatur, ut rimas. Expectat te Ecclesia Catolica martyrem
fatum, ut honoribus facit Stephanum fatum. Vide, ne confundas nos
in hoc saeculo. Vide, ne bunculus nos in confessu adversariorum. Suffici-
net tecum Dominus Christus. Sufficiet tecum Ecclesia. Ego securius
misi de corona, non timea penitus preterita quecumque committere
potuisse peccata, hucusque Antonini Episcopi epitola ad At-
cadium, ut habet editio Margarini.

Ceterum apud Gennadium & non Antoninus hic no-
minatur auctor, qui cam scriptum episologam, sed Honora-
tus, de quo his agit verbis: Honeratus Constantine Africe cim-
itat Episcopus scripti ad Arcadium querendam, qui pro confessione fa-
dei Catholicae in partibus Africae a Genesio Rego missus exculpat, e-
pisologam ad labores pro Christo ferendas horrificans. & exemplis
preceptibus & Scripturam relationibus volatatem & qua confessionis
fidei perseverantia non solum praeferat parcer peccata, sed &
meritum propter martyrum hunc Gennadius. Dicit quidam pro-
ficer, aliam hanc ab illa episologam esse ad cumdem Arcadi-
um datam, nisi & huc eiusdem Constantinae ciuitatis Epis-
copum diceretur.

Quod vero ad Arcadium ipsum pertinet; tanto classi-
co ad pectus excitatus in omnibus constantissimi atque
fortissimi Christi multis specimen edidit, aduceratque
vincendo profrausti, & ut alij post e vincent, exemplo
monstrauit. Celebris est hotum martyrum memoria in
Ecclesia singulis annis publico praeconio vbiique reperi-
confusa Idibus Novembri. Pratermissa sunt autem ista
a Vito, qui Wandalicas clades in Numidiā, aliasque
ili proximas provincias illatas scribere hanc admodum
laborauit, rebus tantum Carthaginensis, vbi age-
bat, intentus; qui & post captiuū ipsam Carthaginem, qua
ibi contingent, narrare aggreditur: agemus de illis igit
fino contingit.

Sob huius quoque anni Confusione (inquit Prosper b) Valen-
tinianus Augustus ad Theodosium Principem Constantinopolim pre-
fici citum fidemque eius in matrimonio accepit. eadem Marcel-
linus, qui addit: Eaque fidei nuptia, apud Tessalonicanum, Ita dicas
repetens, bienniis. sequenti vero (vt subdit) cum Eudoxia
wxore Rauennam ingressus est. Eadem habet Socrates &
sed quod ad tempus spectat, ab vitroque discrepant,

id factum affirmat sub Consulatibus

ac Senatoris, anno videlicet

superiori.

IESV CHRISTI

Annus 438.

SIXTI PAP. THEODOSSI 31. IMP.
Annus 7. VALENTIN. 14.

CHRISTIANO quadringentesimo trigesimo octauo, Thodosio Augusto decimumsextum & Fausto Consulibus, secundo sexto Kal. Februarij venerandum corpus S. Ioannis Chrysostomi Comanis celebri pompa tristalatum est Constantiogolim. Quoniam autem praeva occa-
sione id factum sit, & quo auctore, sunt cuncta dilucidia explicanda.

Quod in primis ad tempus spectat; id hoc anno accidisse, Socrates, Mareclinus in Chronico, & alii tradunt. Accidit autem ut cum Proclus Episcopus Constantiopolis anniueraria die transitus S. Ioannis Chrysostomi, ex more, pancyriam ad populum orationem haberet, in vniuersitate Christi fideis Ioannis amore incauerint, ut acclamationibus indefinitibus inter concionandum, Proclum pulare aggressi, concionem ad finem perduci minime suerint, petentes redditi fidei Ioannem, facrasque eius reliquias Constantiopolim transferendas. Nacti sumus partem illam concionis, quam tum Proclus ad populum habuit, recitari in Ecclesia solitam die translationis ipsius. Inter veteres enim codices, quos antiquitas Lectionaria nominabat, in quinto hotum tomo, qui apud nos sunt, invenimus dictam Proclum orationem, sed depravatum fatis & nimis vetustate pene consumptam, quam tibi (vt licet) emendatam huc reddendum putauimus, rati force tibi carorem, quod nec apud Graecos (quod sciam) neque Latini edita habet. Accipe eam:

Certe gratias Dei, fratres carissimi, modo inenarrabili, quod in domo eius, in qua sacra intonuit tuba (nempe Ioannes) paci-
ficavit, & sine pretiis, in qua suauissime sacra modulata est lyra,
& audientium portuale repletus speculum; in qua Euangelica
maluit arundo, & floribus Orthodoxorum portus implerat. Et salta
toanna me, soror omnibus canticis reta, sic ut recte fide trahat: non
enim se prius ei nobis pectorum vere, sicut recte fide trahat Ioannis
solemnitas. O gratiam*, suam, & locum, & tempus viventem!
tempus cuius hoperant amos, sicut autem ionica vice memorias-
cu quidem non clausi sacerdotio miracula: sed in Pontio latet, & in
orbem terrarum laudatur, & longa manu ostentans vos clamat: Oportet
quemque vos filii in Domino. Ieronimus toanna in verbis preciosis predica-
tionis margarita, Scripturam impolluit a Deo inspirata biblio hec, ad
minus thesauris intelligentie, studiosis m. quibus aduersa Imperiale
atque ita falso acrisima, yebenensi. Aliorum baricoriorum perimit (sicut Ioseph)
Egyptum.

Sed pax minorum Laudibus nunc magni res gestantem mer-
gendam attinet: nullus enim dignus laudabit Ioannem, dom non est

alii Ioannes, sicut enim vndeum frequenter, ita immunoq[ue] ab illo

inventantur multitudine, & libertantur inde

quorum alio Sol Deitatis conciliat, alio emundatio pro Orthodo-
xorum, alio idolorum perditio innutrit, alio erroris emendatio, alio

synagoge nuditate adspicere splendent, alio mores, alio eolis corone
fulgent gratae. O sacerdos, cuius tantum industria lacrima, quantum

aeris scutum odore: o nomen non negatis alta: o cognom redi-

dens speciem acta vita: o longa ipsi culto altior o magister Evangelii

ca tonitrua temperans. Ioannes ista Lanner iste: ille predicator, iste

tuba: ille inconclusus, ille fini seruitus: ille fons scelus, ille singularis:

ille virgo, ille castitatis defensor: ille in eterno baptizans, ille in ciu-

itate retta mittens: ille corripiebat adulterantes, ille corrumpiebat ra-

pores: ille capte amputatus est, ille canidam confluentam preservare

non dubitauit: ille in carcere inclusus est, ille in exilio deportatus, sunt

hunc multiplicata certamina, propter hoc multa & corona.

Ioannes cum beatissimo Pauloniane clamat: Bonus est Christ-

isti sumus, omnem locum sumi liberant ergo. In Epis. 4. etenim

Mida nudauit*: in Virginea Matrem, quia deorum diebatur, sim-

* fuguit

I.
TRANSLA-
TIO. IO.
ANNIS
CHRYSO-
STOMI.

II.
SACRA L. 7.
+.

III.
ORATIO
PROCLI
IN NATA-
LIS. IOAN.
CHRYSO-
STOMI.
* Ioannē

IV.
LAUDES
IO. CHRY-
SOSTOMI.

V.

RES GE-
STE AIO.
CHRYSSOS.
SVMMA.
TIM COL-
LECTAE.

VI.
a Mar. 1.
PROCLVS
AGIT CVM
IMPERA-
TORE DE
TRANSLA-
TIONE C.
CHRYSO-
SIS OMNI.
b Nicep. 1.4.
c. 4.
c. 4.7.

d Theod. Le.
Mar. Col.
lett. 1.2. in
fin.

e Theod. L.5.
e. 3.6.

VII.

f In nostra
biblioth. 10.
g. 1.1. San-
ctorum.
COSMAE.
VESTIARII.
ORATIO
DE TRÄN-
SLATIONE
IO. CHRY.

VIII.

CORPVS
IO. CHRY-
SOST. IM-
MOBILE.

filii fecit : In Cesarea publica meretricia honoris vacua flosca-
uit : In Syria Deos impugnantes synagogas evanescunt : In Persia
verbam pietatis seminavit. Vixque Orthodoxi fidei radices pos-
suunt. Mundus de noctiua lingua representat : libros conscripsit, retia
falsius expedit : Cum Ioanne de paterno Verbo theologizavit : cum
Petro piano confessionem fundavit : cum Paulo propter fidem fido-
res effudit : cum pietatisibus Orthodoxae rete deduxit. O Ioannes,
tua quidem vita anxia, mors autem gloria tua, sepulchrum vero
beatum, merces autem copiosa, hucusque Proculo perducere
luit orationem fine caretentem, acclamationum iugibus
tonitruis interruptam populi astantis & instantis sibi Io-
annem reddi; cum Proclus ex more illa tantum apponens
verba: Gratias & misericordias Domini nostri Iesu Christi cum Deo
Patre & Spiritu sancto gloria, potestas & magnificientia in secula se-
culorum, finem imponuit orationi. Camoribus populi inter-
cepit.

His percitus Proclus acclamationibus populi, instar
a Nicodemus, abiens ad Theodosium, audacter petit corpus
Ioannis. Permutum quidem Proclum hinc clamori-
bus populi, ab Imperatore perficie transiit et debet Io-
annis venerandum corpus. Cosmas Veliarius ea oratione quam habuit de translatione ipsius, ostendit, nec
non Nicophorus b, atque ali. Curasse autem id Pro-
clum propter vniem eorum, qui ex parte Ioannis erant,
Socrates narrat his verbis: Exigeo (inquit) tempore post
Proclus Episcopum eum, qui proper Ioannis abdicationem separatum
conuentus erabat, cum ceteris in concordiam redixit, & pruden-
tia eorum animos offensos permulxit. Sed quatenus illud effec-
rit, dicam. Corpus Ioannis Cappadocianum sepulatum, vbi Imperatori eam
rem perficiaserat, trigintaquinto anno post eius abdicationem Con-
stantinopolis transiendam curauit, quod cum multis honore
& splendida pompa publice celebrata die Ecclesia Apostolorum con-
didit. Hac egestus, qui proper Ioannem conuentus seorsum fa-
ciebant, ad Ecclesie concordiam reconciliati sunt: quod sedum est
ad decimum secundum Confutationem Imperatoris Theodosii sexto Ref-
lend. Febr. hac Socrates: qui cum his & paulo inferius tri-
ginta quinque annos numerat post abdicationem ipsius, manifestum est eum numerari a priori expulsione, qua-
contigui anno Domini quadrageintis mortorio. Memi-
nit de eadem translatione Theodorus Lector d, sed ante
omnes Theodoreum & rem paucis attingens, narraturus
(ut puto) rem gestam vberius, si ad haec tempora suam hi-
storian perduxisset.

Cæterum ut res se habuerit, qui exacte eam recente,
inuenimus Cosmam Veliarium, qui luculentia habita o-
ratione de eadem translatione, que gesta fuerint, exacte
receret: inuenimus eius orationem encomiasticam con-
iunctam Procli orationem, quam recitauit us. Vbi inter-
lia ad perfiadendum id Theodosio, eo postillum vñs
est argumento, nimis quod minime pati debet per
patrem lumen; nempe Chrysostomum, qui cum per bapti-
num genuit in Christo, & elatim de fonte in ista Si-
meonis gestasset in vlnis, ac Christiana religione imbui-
set, cumdem parentum sanguinem culpam vñlentem ex-
pulsum, tum morgum extra suam Ecclesiam habere
sepulchrum: fore enim opus pietate dignum, si pœnæ funeti
vñ sacram cadaver refutat postillatio: sic namque be-
ne confuli animabus ipsorum, si patratus ab eis facinus
ipse sic expiaret. His Theodosium perfusatum referit, le-
tessosque viros ex Senatoribus ad opus perficiendum le-
gasse Comanan in Ponto ciuitatem: quibus in mandatis
dedisse, ut solemnisima pompa venerandum Ioannis cor-
pus inde sublatum, choris pallentum sarcophagis mini-
strorum comitantibus, accensis cereis, de loco in locum
quam religiosissime ac gloriosissime auctoritate cura-
rent.

Accidisse autem idem Cosmas Veliarius tradit, cum
Senatores Comanan peruenissent, & litteras Imperato-
ris, quibus translatio iubebatur, Episcopo & ciuibis ape-
riuissent, peruenissentque ad locum, vbi in theca argentea
Ioannis facta pignora alternaverantur: inde ea auferre &
defere conantibus, minime, resistente numine, concessum
fuisse, ipso nimis facio corpore iulari filicis loco in-
haerētence, & immobili permanente. Facto autem fave-

periculo, reque siepius frustra tentata, vt ea omnia, qui
accidissent, Theodosio litteris significanter, consilium
inire. Que cum ipse Imperator Theodosius accepit,
adhibitus Proculo & aliis sanctissimis viris, quid eis opis
facto, sententias ipsorum rogans, ipse, quid sibi vitum ef-
fer, aperuit; nimis ut ad Ioannem ipsum tamquam vi-
uecem litteras daret, supplicis in ista libelli, quibus eum,
de admisis in ipsum peccatis a parentibus veniam ven-
tens, rogaret humilissimi precibus, vt Constantinopolim
redire, siam quod ledem pristinam capellere dignaretur.
Patefacta itaque Imperatoris sententia, ab omnibus que
probataeque laudata fuere. Recitat idem Cosmas litteras,
a quibus puto etiam Nicephorus excrispisse. Sunt autem
huncmodi:

Orbi satui Doctori & spirituali parenti, sancto Iohanni
Chrysostomo Theodosio Imperator.

Corpus tuum, vi ultorum defunctorum, examine esse posse, ant
pater venerande, illud e tenuula transferri & ad nos deduci. sicut filii
patris amantes, desideramus. Ad quod prestante cum delectu
impendimus honorum, quam tam valoremus, animi deuotio, quem
aque modeſtiam, vt par erat, exhibemus: vt tamen quod in operatis
erat, mutante conſequi digni effemine. Imperatoris fortate fuisse, quo
ſecularia gubernatio & religiosa praefatiorum, fuit impeditum.
Quocirca rogamus te patrem, patronum reverendissimum (te eum
ipsius perinde ac vietatem aliquogum), vt annas capti nobis, &
qui portentum alios docimus, & nosfratu conatus superate, peni-
tentibus veniam impetrari doceatis, nonque te magno animi ardore
expetimus, & humili confesse pecata nostra acceptabiles, redi-
tere te ipsum minimè detrectare amplius velis, neque longe conſulta-
tione dilaciones, nos crucis, quod neque confirmationis id dignum
tue, neg, amoris nobis & expectationi uaria fit compensatio: quippe
quibuscum corporis & cineres tantum tuos, sed & ipsam tuam uirum
oculis contemplari, magnopere in optato sit, hacdem litterae, alia
tamen apud Nicephorus translatione reddit.

Cum autem has ab Imperatore legati Senatores litt-
eras accipient, quas Sacram vocant, eas (vt patet) ma-
gna veneratione super peccatum Ioannis corporis colloca-
tere; indicato perurgilio, affidius Deum rogarere pre-
ceribus, ut hoc ipsum praefarer, quod humilissimi votis te-
ligiosissimum exposiceret Imperator, redreterque saltem
defunctorum Ioannem Constantinopolim, quem vt maiorib.
augeret coronis, exulare atque exulem tandem moti per-
mitterat. Peractis precibus, res tentatur, reperitur, ex vo-
to Ioannis corpus mobile: tollitur facta sarcina humoris
facerdotum, praecedentibus ac præcinentibus clericis atq;
monachis, vndeque confluentibus, incensis facies gefatibus,
qui lequebantur & præcedebant, populis scicq; de lo-
co in locum, Chalcedonem tandem delatum est veneran-
dum sepulchrum, sacrum corpus intus inclusum habens.
Quomodo autem Constantinopolim perlatum sit, que
Cosmas longiter prolectus est oratione, Nicephorus g
cadem summatur complexa ita recensit:

Potissimum autem itinere confeccio in littera ex aduerso Con-
stantinopolis ad Chalcedonem cum reliqui sancti viri personæ,
transit eos Imperator, & Senatus Imperatorius; transit etiam Pa-
triarcha, & Indices, magistratusque omnes, & deinde benemeriti
generi & statis omnes per rectum in mari perinde atque in conti-
nuo vadentes: & ad Propontidem, os Bosphori, gradibus finalibus
tegentes, sacrum tumulum Imperatoria trivem excepit. Tum sa-
mi miraculum quoddam edidit Deus: prodigio, que rumpunt ria-
fiant, longe maius. Cum enim certa & consensu esset in me trans-
quilitas, repentina subito exorta est præcelle, & nubes manu-
lit illius clausi ab aliis dixerat, saluti sua confidentes dispersi sunt. Es
autem, que sacrum illud pondus & preclarum thearon retebat
Imperator trivem, sibi excepit & exponit, veluti dum agu-
nata manus, ad vidua agrum appulit, vidue, inquit, illius, propter
quoniam sponsa Christi Ecclesia pastore tanto viduat & fuerat. & ran-
cum post mortem quoque in isto induit legitimam ille culta festerunt
agrum vidua auctior ate sua attribuens atque confirmans. Deo ri-
mirum magnum illum glorificantem, & iniquum existimans eum a-
periendi predicatorum. Et quod eius fieri potuit, perrata natus dis-
dit: quod miraculum bodie quoque certum, & ergo illius viri ar-
derem eximiam quoniam præcone clarum attestatur. Hoc uia factum
est, freniti exortum aduenit; & natus ait aliunde collit & com-

apparatu & comitatu maximo, carminibusque debitis virum sanctum perducentes, in vibrum imperium deportarentur. Enimque primum circa Aventinum magni Thymus templum exceptit, inde versus ad ecclesiam sancte Ireneos delatus: porto postea imperiali curia proculbam enectum in sanctorum Apostolorum templum illatum est.

Ibi Imperator sacro tumulo chlamyde teito, & fronte aquæ osculis viris impositis, communem supplices precatorem pro parentibus fecit. Duxerit enim illi mortui fuerant, in populari estate em tenebris adesse relinquenter. Seorsum vero pro matre quoque pectoratu est, & tumultu eius motus atque strepitus confiserit & rigenter enarrat & quinque annos iam in quaestuatur, quo tempore fuit & ipsa Ecclesia concutiebat. Ne illud non exortant: confessum namque viris eius constitit. Atque vos facit Prædicti virum sanctum in exultu scoriæ silvam colscant, plebs circumfusa vno ore exultauit: Recipe in quietu, bromio tuum, & pater. Fertur qd' quoque tunc, que deorum clausa fuerant, Libiæ rursum aperit, ad populum dixisse: Pax vobis, fructu id circumstantes homines & Procul Patriarcha, sed audire, resiliunt sunt. Porro satis mysteria peractio ad reliquiarum eius repositorum item est, & Episcoporum manus magnum Antiphiles ad basim facie diuinae menœ, veluti si ac mirabiliter thesaurum condidit est. Episcopus Episcopus, martyris quamvis sanguine martyris, Propheta Christi & Apostoli magna atque aucta Ecclesia Christi tuba, omnes omnium aures personans, & pia dogmata & precepta claræ sapientiae modulata ecclensis. Fæcium id vestigium optime mensura tantum die, ingenti autem faciente isto illi etiam, quia proprie ipsius secundantem, pergastris Ecclesia omnes coniuncti atque uniti sunt. hactenus Nicæphorus: habet illud amplius Cofman in sua oratione, eodem Iohannis corpore in throno confidente, vniuersum populum candidi cerei oblatione ipsum adiulce, & salutare, atque tamquam viuenti in cœli oblatione obsequium exhibuisse. Iam olim pfe. fanclus ex Cæculo exul scribens ad Olympiadem, a juniorum viduam, prædictarum fore, ut ipse rediret Constantinopolim quod tandem, licet non vt illa putabat, amplempletum est.

Subdit autem his Nicæphorus b, hoc eodem tempore translationem estificat S. Ignatii Episcopi Antiocheni & martyris Roma Antiochiam: sed quomodo verum id, si Hieronymi testificatione iam fio tempore Ignatij venerandum corpus erat translatum, & in suburbis Antiochiae extra portam Daphniticam collocatum? quia translatio (ut queque antiqua testatur Martirologia) ab Ecclesia Catholicâ anniueraria memoria repeti confluuit xv. Kalendas Ianuarii, de qua exst. S. Ioan. Chrysostomi nobilis oratio, & de ea superiori mente facta est. Videtur autem secunda hac fulle translatio, quando (vrat Euag. lus 4) Theodosius Imperator a priori loco sepulcrum ipsius in Fortune templum follementum transfringit: cuius translationis dictu Antiochiae est quilibet anno festum & a Gregorio Episcopo cultu celebrioria auctoratum, idem quoque teflatur Euagrius.

Sed Proculo etiam Constantino politano (quo anno fidelis eius, nescitur) facta est reuelatio in sububrio Constantinopolis reliquiarum sanctorum Quadragesima martyrum, quos sub Licinio Imperatore Sebaste in Armenia patios siximus. quonodo vero eas sancte Pulcheria reuelante Sancto Thysio martyre, inventae sunt. Sozomenus pluribus narrat: cuius inuentio inter secommemorat, locumque tradit foramen in medio habuisse, per quod solerent ipsa lacra reliquie tangi: quod quidem moris fuisse etiam in Occidente, alibi diximus, dum de Apolito Petri (sepulcro) habuimus mentionem, acturi de his aliis rursum occasione inferius suo tempore. Atigitur haec post multa Sozomenus: ipsam pro loculi tegmine velut in mensan sarcina fabrictum erat. In summo autem, via martyris iacebant, ex quo foramen apparet. Astant autem quidam de familia Imperatoris, tenentem virginem, quam forte habebat, per foramen immisit, & extractam naribus admisit, & virginem suam graviter amiculam sollevit; ex quo statim tunc liberantibus, tum abundantib[us] bona spes subvenit.

Itaque cum facilius unde aperiassent, Ensebiam inueniunt (quæ se leperiti in eodem sepulcro iussierat, in quo & di-

clas martyrum reliquias seculorum posuerat) illud vero, quod ad caput eius imminebat in arca foramen celatum, proprio intus tegulatur operculo, & virgine ad labra circumdatum, plumbi conglutinatum ferrum infusa continet. In medio rarus foramen istud apparet, etiam nanc manifestius declarat intus haberi martyres (en habet in loculo martyrum secundum foramen). Hac vlt annunciatæ essent, euefigio accurrunt Imperator & Episcopus ad Martyrium (quæ nos dicimus Confessio nem). Tunc solitus per artifices servis illis vinculis, confessum sine negotio operculum illud extrellum fuit: sed hoc autem multa vnguenta, & in his piceas due argenteæ reperte sunt, in quibus sanctæ reliquie iacebant. Tunc gittat Imperatrix Deo preces gratulatorias fundebat, quod se tanta reuelatione dignatus esset, tum quod sanctarum reliquiarum inuenientem affectus esset. Post hec pretosterna hæc & martyres honoratos ipsa venerabilis Thysio ecclesiæ compausit, publica festinante (ut aquam erat) cum debito honore ac pompa ac p[ro]mœdia celebrata, cui & ego ipse interfui. hæc Sozomenus.

Hoc insuper ipso anno, qui sequens est ab Eudoxia nuptiis, Eudoxia mater peregrinata est Hierosolymam postu foliendi cauda, vt Socretus tradit his verbis s: Thedoforus Imp. deinceps (post translationem Iohannis Chrysostomi corporis feliciter) preces Christo offerte, quibus gratias pro accepto beneficio agat, Christique nomen bei numeri obvicio extinximus honoribus decorare capit. Quinecumq[ue] Eudociam coniugem Hierosolymam misit. Quippe pollicitus erat, illam hoc votum perfolunt, si filium in matrimonium collocatorem cerneret. Quia illæ ipsa & ecclesiæ Hierosolymorum, & omnes alias in vibribus regis orientem sitas, tum ex proficendo, tum dominum redeundo, variis ornamenti honorifice illustrauit. Hæc Socrates. Porro perfusione quoque sanctæ Melaniae Iunioris, cum illa (ut vidimus) effet Constantiopolis, huiusmodi peregrinationem Hierosolymam Eudociam suscepisse, eius Acta testantur, in quibus haec de Eudoxia g: Interim autem dum hoc fierent, Imperatrix Eudoxia in noctis Antiochianæ. Parturit enim Melania montu, cum ex vespere Byzantium, studenter, vt hanc suscipere peregrinationem, & venire Hierosolymam, vt videret loca sancta, & que ex eis perspicipt, fieret participis sanctificationis. Cum Melania stupore processisset obtutam, magno honore fuit affecta ab imperatrice, vt quæ eam in matris loco haberet, & duabus de canis prouidentibus duos ageret gratias, tempe quod vixit adeo celebrata in Hierusalem & sancta loca, que videret, digna sit habita, & quod in ea talis matris fæcile sit filia secundum Spiritum. Sognum est autem magni amoris Imperatricis Melaniae, quod non debet auctor tantum tunc agredie, & co accedere, & que illæ erant virginis, tanquam fortes salutare & amplexari.

Porro autem cum celebraretur noui templi dedicatio, illa quoque uidebat, & festum celebrabat. Hanc autem rem bonam conjectatum est quiddam dignum maligni improbitate & boni Dei virtute. Pedeni Imperatrix, qui iniuria demonis compage erat luxatus, illa ab aliis dolore aperte & relata in suum loculum reficitur. Cum haec & non pauca alia a magna Melachila percipisset commoda, & se famul etiam exasperasset p[ro]fessus, decessit reuerti Constantinopolim: & ei quidem Melania dum tamquam bonas comites deducit preces, ipsam dimisit, hec ibi sed de Eudoxie reditu Constantinopolim agemus anno sequenti, quo contigit. Quid vero ad Melaniam spectat, quantum Imperuixit, non confit, sed illud certum est, ipsam monachica vita magna obseruatione perfundat, & miraculis pluribus illustratam, die, quam prænominat, Decemb. vltima ad Deum migrans, & inter sanctæ, relatam anniueraria memoria in Ecclesia celebratam.

De Eudoxie autem profectione Hierosolymam Euagrius itidem scribens, hæc addit h: Eudoxia vero postea ad sanctam Crisostomum uirtutem profecta est: ubi habitac oratione ad populam, in extrema parte illius hoc carmen recitauit:

Stirpe sat am ristram & sanguine gloriari est.

Quo quidem significatur colonia est Gregorius deinde esse. Quod si quis illarum rerum cognoscendarum studio teneatur, sunt à Strabone Geographo, Phlegon, Diodoro Siculo, diano, & Pjandro Poete, ab Vipsanio preterea, Libanio & Taliiano sophis omnium prestantissimi scripti exquisite mandata.

Hæc cum dicat Euagrius, hand res Iudaicas intime percutitur apparet: h[oc] enim legit[ur], quæ Iosephus eo argumento conscripsit, ducendum plane tensum versu illi

